

TIRITAMM

Rõõm olla ema ja vanaema

Lapsele on kõige olulisemaks inimeseks ema. Ema annab turvatunde: silitab pead ja lohutab, kui on raske, hoolitseb ja aitab. Tavaliselt on emad noored, kellel on lisaks kodule ja lastele veel palju muid tegemisi. Selline ema olin minagi. Õpetajatöö võttis palju energiat ja oma lapsed pidid iseseisvalt hakkama saama. Minu lapsed olid tublid ja saidki hakkama. Tagantjärele mõeldes kasvasid nad kuidagi märkamatuks.

Nüüd olen sama töö kõrvalt nelja lapselapse vanaema. See on hoopis midagi muud, kõik on kuidagi rahu-likum ja mõtestatum. Ma ei püüa kõike korraga teha. Kui lapselapsed on minuga, siis on see kõige olulisem ja muu võib jääda tegemata. Mulle on eeskujuks minu oma vanaema. Saatuse tahtel elan nüüd samas kohas, kus elasid minu vanavanemad ja kus olen veetnud kõik oma lapsepõlve suved. Pikad suvepuhkused võimaldasid mul ka oma lastega kõik suved maal (tollel ajal veel suvekodus) veeta.

Nüüd on võimalik minu lastelastel samuti tulla maale vanaema juurde. Kevadeti saavad lapsed koduaia vaht- ja kasemahla. Võime suvehommikul joosta õõrietes paljajalu kastesis rohus, võtta ise peenralt maasikaid ning kasvuhoonest tomateid ja kurke, süüa erinevaid marju. Käime metsas marjul ja seenel. Hommikuti küpsetame kõik koos pannkooke ja paneme peale omatehtud toormoosi. Käime õue peal olevas ilma kraani-

veeta saunas ja pärast mõnuleme kümblustünnis, talvel aga hüppame saunast lumme.

Lastelastele meeldib vaadata linde, kes talvel mitmes söögimajas ja rasvapallidel söömas käivad. Meil on linnuraamat, kus on lisaks lindude piltidele ka nende hääletsused. Nii saavad lapsed tutvuda mitmesuguste lindudega. Liigirohkus on siin metsade keskel palju suurem kui linnas.

Korraldame suvel matkasid ja magame telgis. Sügisel teeme koos õunamahla, mille paneme sügavkülmale, et seda talvel värskena juua. Mahla valmistamisel jätkub ülesandeid kõigile: kes korjab õunu, kes peseb, kes viskab purustajasse, kes kallab mahla pudelitesse. Vanaema ülesanne on ainult õunapurust mahl välja pressida. Silmad säravad meil kõigil, sest koos on nii tore.

Kõigil lastel on vanaema kootud kampsunid. Sade ütleb, et mamma kampsuniga on nii hea soe nagu mamma kaisus.

Rõõm koos oldud ajast on mõlemapoolne. Sära laste silmis annab mulle energiat ja rahulolutunde. Lastel aga on tore teada, et on keegi, kes neid ootab ja armastab, ning et on koht, kus on mõnus looduse keskel. Vanaemana tundub mulle, et ema rolli ei osanud ma nii palju nautida, kuid olen õnnelik, et olen saanud olla ema kahele tütrele ja nüüd olen vanaema kahel tüdrukule ja kahele poisile.

Eve Tamm

Säde Vaheri (1T klass) vanaema ja Saue Gümnaasiumi õppealajuhataja

Kuidas emadepäev tekkis

Teadaolevalt sai emadepäeva tähistamine alguse Ameerikast 1907. a, kus Lääne-Virginiast pärit õpetajanna Ann Jarvis korraldas oma ema mälestuseks tema teisel surma-aastapäeval kirikus jumalateenistuse. Ta kutsus sinna kõik lähikondlased, et tähistada emade mälestuspäeva – Memorial Mothers Day Meeting.

Esiagne emade mälestuspäev sai juba järgmisel aastal laiema tähenduse ja levis kiiresti üle Ameerika. 1914. aastal määras kongress maikuu teise pühapäeva ametlikult emadepäevaks.

Nii nagu Ameerikas, oli ka Eestis emadepäeval väga konkreetne algus: juba 1922. a korraldati Uderna koolimajas esimene emadepäeva koosviibimine. See oli katseks, kas sellise päeva korraldamine on sobilik eestlaste tagasihoidliku loomuga. Organiseerijate lootused said ületatud, emadepäev võeti kohe vastu. Üle-eestilisena hakati emadepäeva tähistama aasta hiljem, 3. juunil 1923. aastal.

Nõukogude perioodil oli emadepäev maha vaikitud ja paljudes kodudeski erinevatel põhjustel unustusehõlma vajunud. Uuesti hakati Eestis emadepäeva tähistama 1988. aastal.

Marta Huimerind
(5T klass)

Pereema tavaline esmaspäev

Kell on 6.30. Ärkan pool tundi enne kella. Automaatselt. Tõusen, süütan küünla ja panen pudru keema. Vaikus ja rahu, aeg iseendaga.

7.00. Telefon annab teada, et kolm suuremat last (Johanna 14, Victoria 10 ja Lucia 9) on tarvis kooliks äratada. Saan unesoojad kallid-musid, rohkem ärganud panevad jooksu, et esimesena vannituppa saada. Juuksed patsidesse, puder ja piim lauale. Kell liigub. Kontrollime üle, kas kõigil on vajalikud asjad kaasa saanud, mulle korratakse kiirelt üle alanud päeva logistika kel-laajad ja läinud nad ongi.

7.30. Aeg äratada pere pisim (Cara 4), et hommikusöögi ajaks lasteaeda jõuda. See ärkamine võtab rohkem aega ja nõuab rohkem musisid ja kallisid, päikese joonistamist seljale, emme kavalust ja rahulikku meelt. Aga lõpuks on üleval temagi. Vaatab mulle särasilmselt vastu ja teatab: „Emme, ma armastan sind väga.“ Nii armas. Hommikune rituaal – „Pörsas Peppa“ – saab vaadatud, siis riidesse ja lasteaiapoole tee. Hotelli ees tõmmatakse lippe üles. Muuseas kordame käigu pealt üle: sini-must-valge, punane-valge-punane, sinine tähekestega jne. Lasteaias taas musid-kallid, seejärel terve tänavapikkus tagurpidikõndi ja lehvitamist aknal õhumusisid saatvale särasilmale. Nüüd koju: kohvi endale ja unisele abikaasale. Siis hommikune köögikoristus. Kuna meie pere taksoteenusega tegeleb issi, siis logistikuna loen ette alanud päeva tähtsad kellaajad ning keda ja kust kuhu on vaja viia-tuua. Kuigi eks see kõik tuleb veel ka jooksvalt õigel hetkel üle korrata. Paberile saab poenimekirja.

9.30. Arvuti neelab mu endasse. Aeg meilide ülevaatamiseks, kirjadele vastamiseks, arvete maksmiseks, piletite broneerimiseks, kindlustuste tegemiseks, suviste broneeringute haldamiseks, massaažiklientidele aegade leidmiseks, enda kooli lõputöö materjalide kogumiseks, anatoomia eksamiks õppimiseks, Victoria uute kavade muusika valimiseks, enda uute kontserdikavade ettevalmistamiseks, kodulehtede uute omandatud kogemustega täiendamiseks jne, jne. Tööd arvutis ei lõpe ...

12.00. Kuklas tiksub teadmine, et söök vajab tegemist. Selja sirutamiseks lähen kööki, koorin kartulid ja panen

panni tulele. Tagasi arvutisse. Otsin seoseid luude ladinakeelsete nimetus-te paremaks meeldejätmiseks. Mõned on täitsa loogilised, nagu articulatio – liiges, teistele annab seoseid nuputada. Taas kööki. Lõigun ära kapsa, hautis hakkab peagi potis podisema. Tagasi arvutisse. Ei, kell on juba nii kaugel, et Victoria tuleb koolist trenni toimetada.

13.00. Kiire kõne „taksojuhile“, kas ollakse ikka õiges kohas õigel ajal. Panen valmis puuviljad Victorialle, mis tuleb talle viia, et kooli ja trennide vahelise autosõidu ajal midagi põske jõuaks pista. Panen pesu masinasse, et järgmisel päeval oleks kõigil jälle puhtad riided võtta.

13.30. Pean hakkama liikuma, sest päevased massaažid tahavad tegemist. Vahepeal logistikakõne. Siis ruttu tagasi koju. Lucia on koolist koju jõudnud.

17.00. Vaatame koos läbi inglise keele uued sõnad ja lugemised. Edasine abistamine jääb Victoria ülesandeks. Jooksen lasteaeda Carale järele. Tee peal annan kallile kaasale teada, et aeg on Victoria trennist tagasi tuua. Uurin, kas kõik vajalik toidukraam sai poest toodud. Kodus tagasi, saavad kõik näljased suud toidetud.

18.00. Poole tunni pärast algab minu koori proov. Teel jõuan läbi mõelda, mida täna harjutame.

20.45. Kodus tagasi. Lapsed jooksevad emmele tormi ja kallid-musid ei taha lõppeda. Nüüd on aeg kõikideks kooliülesanneteks, milles emme abi vaja läheb. Õnneks pole neid palju. Lapsed tunglevad järjekorras minu tähelepanu enda asjadele saamiseks. Püüan olla kiire ja efektiivne ja mitte närvi minna: ajaloo ja geograafia seletused, vene keele käänded, inglise keele sõnade seoste leidmine, solfedžo intervallid, saksa keele hääldus, intervjuu emaga, referaatide teemadel arutlemine jm. Kõige krooniks Lucia viiuli harjutamine. Timmime noodid puhtaks, näppude töö kiiremaks ja käehoiaiku paremaks. Balletitüdrukul ja uisutajal valutavad jalad. Need saavad masseeritud viulimängu kõrvale. Tunnen, et enam hästi ei jaksa. Muuseas mainitakse, et homme on koolis heegelnõela ja lõnga vaja. Nojah, ega midagi, tuleb pea tööle panna ja mõelda, millises sahtlis või kapinurgas need olla võivad. Püüan rahu säilitada. Pesu on ammu masinas puhtaks saa-

nud ja ootab kuivatusrestile panemist. Teen seda kogu muu asja kõrvalt.

21.30. Esimesed magamaminejad soovivad unejuttu ja memmemusi. Hambapesu ja voodisse. Võtan soovitud raamatu ja loen. See saab ilmselt liiga kiiresti läbi ja olen sunnitud veel ühe peatüki lugema. Kallid-musid, suurematega saame päeva lõpetatuks lugeda. Kõik koolilapsed tuletavad meelde, mis kell nad äratust vajavad ja mitmendaks tunniks hommikul kooli lähevad. Panen kella helisema kõige esimese järgi. Väike Cara ootab kannatlikult oma korda, sest keeldub ilma emmeta voodisse minemast. Pesen siiski veel nõud, sest tean, et kui juba pisikesega voodisse jõuan, on sealt raske tõusta. Nüüd tuleb tema kord. Peseme hambad, teeme õhtused hügieenitoimingud ja maandume kahekesi emme-issi suures voodis. Saan sõnumi oma kõige vanemalt tütrelt (Gertrud 25), kes palub, et ma tingimata veel õhtul loeksin värske (!!!) pilguga läbi tema töö logistikast ja ütleks oma arvamuse.

22.30. Voodi! Milline õndsus!!! Caral on privileeg jääda magama emme kaisus. Laulame koos veel India mantraid (Caral soovil!!!), joonistame seljale pilte, ajame kolle minema, räägime meie järgmisest elust koos, kallistame, musitame ja lõpuks langeb ka kõige väiksem, üks käsi emme põsel, teine peos. Ja katsu sa liigutada! Mõni aeg hiljem ärkan korraks selle peale, et issi on Cara oma voodisse toimetanud ja ise ka magama tulnud. Meenub, et pean ennast veel üles ajama ja Gertrudi töö läbi lugema.

24.00. Istun taas arvuti ette ja püüan süüvida logistika teemasse. Minule kui teemakaugale inimesele tundub kõik vägagi hästi. Väiksed kirjavead saavad parandatud. Saadan tunnustavad sõnad tagasisideks ja tunnen südames uhkust, et tütar suudab kahe väikese poja ja töö kõrvalt veel kahes koolis õppida. Poen kalli kaasa kaissu ja mõtlen läbi kõigi kuue inimese järgmise päeva plaanid ja logistika. Üritan veel mõttes korrata päeval anatoomias õpitut: *facies articularis acromialis*, *articulatio radioulnaris proximalis* ... Siit saab Une-Mati mu kätte.

Meeli Lass
Viie lapse ema: Gertrud (25, õpib Lääne-Viru Rakenduskõrgkoolis), Johanna Mikaela (14, õpib Tallinna Balletikoolis), Victoria (10, õpib Tallinna Toomkooli 4. klassis), Lucia (9, õpib Tallinna Toomkooli 2. klassis), Cara (4, käib Tallinna Mardi lasteaias).

Emadepäeva kaart

Sul läheb vaja šifoonkangast, kääre, küünalt, paberit, pliatsleid/ vildikaid ja liimi.

1. Lõika šifoonkangast välja erineva suurusega ringe (2–4 cm läbimõõduga).
2. Süüta küünal ja võta üks ringikes-test. Sulata selle ääred kiirelt leegi kohal. Sulata kõikide ringikeste ääred ära. Šifoonkangas hakkab kiiresti sulama, nii et keeruta ringikest kiiresti. Kui šifoonkanga ääri sulatada, tõmbuvad need krõnksu ja saavad unikaalse kuju. NB! Ole ettevaatlik, sest äsja sulatatud kangas võib olla tuline!
3. Võta paber ja joonista sinna taimeväädid (nt südamekujuliselt). Kui sa soovid, võid teha väädid üle vildikatega.
4. Aseta ringikesed üksteise sisse. Vaata, et iga ringikese sisse tuleks sellest natukene väiksem ringike. Üksteise otsa võid panna nt kolm kangaringikest.
5. Liimi ringikesed väätide külge nii, et tekiksid lilled.
6. Kui sa soovid, võid vildikatega teha lillede sisse südamikud.

Ongi valmis!

Liisa Maria Kull (5T klass)

Kui mind mõni mure vaevab, hellalt mind sa lohutad.	Minu ema kallis mulle, sinu ema kallis sulle.
Kui ma hoovi augu kaevan, natuke sa nahutad.	Miks on see nii?
	Vastus on siin:
Ole kallis, ole hea, paita veidi veel mu pead.	ta süüa teeb ja koristab, tolmu imeb, vaaritab, keelab ja lohutab meid väga-väga armastab.
Hele-Riin Raun (2T klass)	Lucia Lass (2T klass)

Heaga jõuab kaugele

Lapsi tuleb kuulata

Varuge oma lapse jaoks aega. Rääkige lapsele enda tegemistest, küsige tema enda päeva kohta. Leidke see aeg, mil üheskoos perega päeva kokku võtate. Lastele meeldib väga kuulata vanemate päevast, nad õpivad sellest. Olen kuulnud, et paljudel ei ole seda paari minutit igapäevaselt võimalik võtta. See on kurb ja seda on lapse puhul alati näha, kui vanemal napib tema jaoks aega. Lapse arvamus ja tema lood tuleb kuulata lõpuni. Ükskõik, mis juttu laps räägib, kuula ära tema nägemus asjast. Kui jutt on väga vildakas, siis suuna teda. Kui oled lapsega nõus, suuna teda teemat edasi arendama.

Lapsed vajavad piire

Lastel on oluline tunnetada, mis on lubatud ja mis mitte. Laps peab teadma, et kui ta seatud piiridest üle astub, siis juhtub ikka midagi väga hirmsat. Selge teadmine, mis lubatud ja mis mitte, aitab last. Õigused ilma kohustusteta ei vii kusagile. Aga kindlasti peavad lapsel olema ka õigused, selleta ei saa.

Juhata laps hoolima

Õpeta last märkama enda kõrval teist

inimest, sh teist last. Teise mure märkamise oskus on oluline. Inimlikkust ja hoolivust on vaja. Märkamise oskus tuleb eelkõige eeskujust. Lastele tuleb õpetada konfliktide lahendamist rääkimisega.

Süvene põhjustesse

Juhul, kui laps saab hakkama pahan-dusega, uuri välja põhjus. Mõnikord võib pahan-duse või halvasti käitumise taga olla midagi, mis polegi lapse süü. Ei ole mõtet tegeleda tagajärgedega, kui ei ole teada algpõhjust.

Vestle lapsega

Rääkimine aitab rohkem kui karistamine. Kui midagi on läinud valesti, siis aruta lapsega see läbi ja selgita, miks tema käitumine ei ole hea. Vanasti pandi lapsed nurka, kuid nurgas istumine ei õpeta lapsele midagi ja ei pane teda teisiti käituma.

Heaga jõuab alati kaugemale kui halvaga. Lapsi tuleb kiita!

Elvi Sedrik
Mirjam Saskia (3T klass) ja Simona Liisa (1T klass) vanavanaema ning Käina kooli kauaaegne algklasside õpetaja ja õppealajuhataja

Emadepäeva kook

KOOSTIS

Oreo küpsised – 440 g
piimašokolaad – 100 g
šokolaad – 20 g
toorjuust – 740 g
või – 75 g
valge šokolaad – 200 g

VALMISTAMINE

1. Purusta küpsised peeneks. Sulata või ning lisa segades küpsisepurule. Suru küpsisepõhi küpsetuspaberiga kaetud koogivormi. (Oreo küpsiseid 220 g; võid 75 g.)
2. Sulata šokolaadid veevannil. (Piimašokolaadi 100 g; valget šokolaadi 200 g.)
3. Mikserda toorjuust ning lisa jahtunud sulatatud šokolaad. Sega, kuni segu on ühtlane. (Toorjuustu 740 g.)
4. Haki küpsised väiksemateks tükkideks ning sega sisse toorjuustutäidisele. Kalla segu koogipõhjale. (Oreo küpsiseid 150 g.)
5. Kaunista kook küpsiste ja riivšokolaadiga, asetage kook külmale 24 tunniks. (Oreo küpsiseid 70 g; šokolaadi 20 g.)

Ilusat emadepäeva!

Emma Kask (5T klass)

Pannkoogiretsept emadepäevaks

KOOSTIS

4 muna
3 sl suhkrut
2 dl piima
2 dl vett
300 g jahu
0,5 tl soola
toiduõli

TÖÖVAHENDID

suur kauss. mõõdunõu, vispel, kulp, pann, pannilabidas

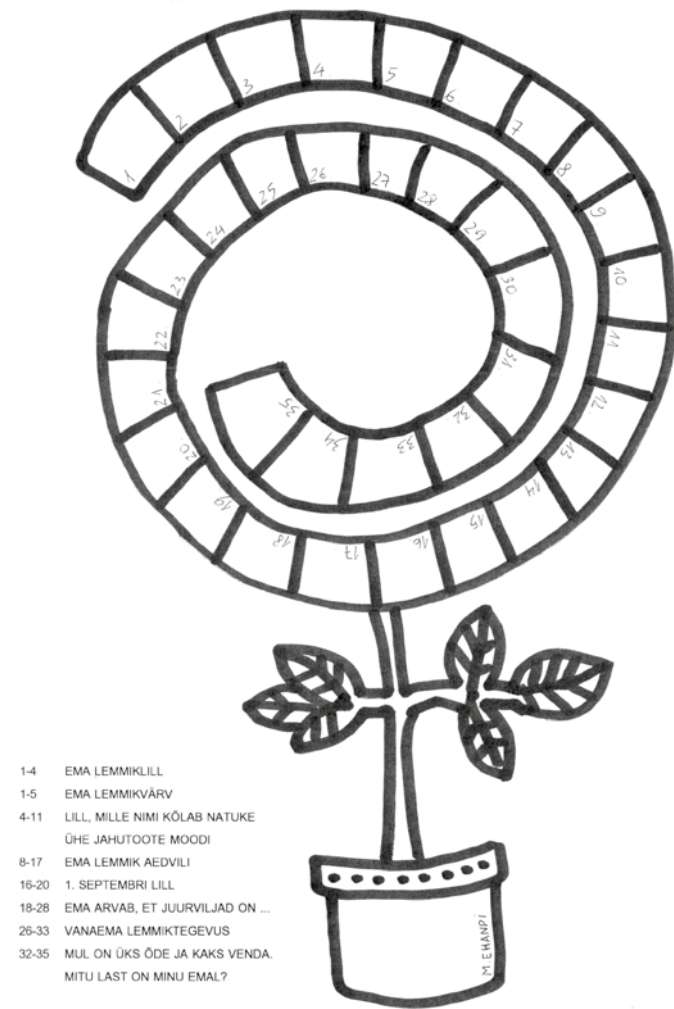
VALMISTAMINE

1. Löö munad suurde kaussi. Jälgi, et munakooretükke kaussi ei kukuks.
2. Lisa munadele suhkur ja sool ning klopi vispliga läbi.
3. Vala piim munade hulka ja aja vispliga segamini.
4. Kalla jahu piima-muna segu sisse ning sega kõik ühtlaseks.
5. Lisa vesi, et tainas saaks vedel.
6. Pane pann pliidile sooja ja vala veidi toiduõli pannile kuumenema.
7. Vala tainas pannile ja prae ära.

Head isu!

Õnne-Mary Tõnurist (5T klass)

Nuputa ja värvi!

1-4 EMA LEMMIKLILL
1-5 EMA LEMMIKVARV
4-11 LILL, MILLE NIMI KÕLAB NATUKE
ÜHE JAHUTOOTE MOODI
8-17 EMA LEMMIK AEDVILI
16-20 1. SEPTEMBRI LILL
18-28 EMA ARVAB, ET JUURVILJAD ON ...
26-33 VANAEMA LEMMIKTEGEVUS
32-35 MUL ON ÜKS ÕDE JA KAKS VENDA.
MITU LAST ON MINU EMAL?

Väärtus- kasvatusest toomkoolis

Aprilli alguses toimunud hariduskonverentsil „Voorused ja väärtused“ mõtiskleti ning arutati, kuidas väärtused ja voorused koolitegelikkuses kajastuvad.

Olgu siinkohal välja toodud mõned põhimõtted, millest lähtub Tallinna Toomkool oma õppe- ja kasvatus-töös.

Mis on toomkooli väärtuste vundament?

Esiteks, toomkoolis taotletakse kodu, kooli ja kiriku tasakaalustatud koostööd lapsele võimalikult soodsa arengukeskkonna loomisel. Kooli eesmärk on, et õppe- ja kasvatus-tööd korraldatakse kristlikust maailmavaatest ja väärtustest lähtuvalt. Arvestada tuleb, et igal õpilasel on õigus oma vanemate poolt valitud usulisele või mitteusulisele (sh üldhumanistlikule) maailmavaatele. Seda toetavad käitumis- ja suhtlemisnormid, kus lähtutakse üldistest inimväärikuse ja ligimesearmastuse põhimõtetest (hoolivus, ausus, teistega arvestamine, abivalmidus, andestamine). Õpikeskkonna loomisel taotleme laste vaimsete, moraalsete, sotsiaalsete ja füüsiliste võimete kehtvat arengut õpetajate, lapsevanemate ja kaasõpilaste isikliku eeskuju, samuti juhendamise ja distsipliini kaudu. Seda kõike soodustab traditsiooniliste soorollide kujundamine ning poiste ja tüdrukute õpetamine eraldi klassides.

Kuidas kajastub kristlik kasvatus toomkoolis?

Väärtuskasvatus lahus kristlikust kasvatuses oleks toomkoolis mõeldamatu. Meie kooli kodukirikuks on Tallinna Piiskoplik Toomkirik ning üheks osapooleks kooli loomisel Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Konsistoorium ehk kirikuvalitsus. Seega lähtuvad toomkooli kristlikud põhimõtted luterlikust teoloogiast ja traditsioonist. Lisaks rahvakalendri-

jälgame kirikukalendrit ning sellega seoses toimuvad erinevad palvused või jumalateenistused kas koolis või kodukirikus. Kristlikku kasvatust toetavad usuõpetus, mis lähtub luterliku kiriku õpetusest, ning hommikupalvused, mille viib läbi koolikaplan. Koolikaplani ülesandeks on ka nõustada vajadusel õpilasi, lapsevanemaid ja õpetajaid. Toomkooli õpilastele saavad koduseks ja igapäevaseks söögipalved ning jumalateenistustel kasutatav liturgia, mida omandatakse igapäevaselt, aga ka koorilaulutundides. Pisikeses Eestis on koostöö igal tasandil oluline, nii ka kristlikku kasvatusel puhul: ühistegevus teiste kristlike koolidega ja Eesti Kirikute Nõukoguga aitab seda süvendada.

Kui suur on erinevus väärtustest rääkimise ja nende tegelik elus rakendamise vahel?

Tihti võime eneselt või teistelt (miks mitte ka koolilt) küsida, kas sõnastatud väärtused tulevad ilmsiks ka meie igapäevaelus ja kas oskame oma sügavaid, sisemisi hoiakuid väljendada. Meie poolt sõnastatud väärtushinnangud pannakse ikka ja jälle iseenda, kaasinimeste ja kurja poolt igapäevastes eluolukordades proovile. Just siis tuleb ilmsiks see, kas ja kuidas meie väidetavad väärtused on meisse olemuslikult juurdunud.

Kokkuvõtteks

Harmoonilise, tasakaalus inimese kujundamiseks tuleb võrdselt arendada lapse ihu, hinge ja vaimu. Väärtuste kujundamiseks ei piisa vaid teadmistest, vajalik on ka kogemus, mida annab edasi täiskasvanu isiklik eeskuju. Toomkooli puhul ei saa me kindlasti rääkida vaid õpetajate eeskujust, vaid peame arvestama, et seitsmeaastaselt kooli tulles kannab laps juba kaasas teatud väärtustepagasit, mille on talle teele kaasa andnud tema pere.

Egle Viilma

Tallinna Toomkooli direktor ja Birgitta-Simi (4T klass) ema

Head toomkooli lapsevanemad ja sõbrad!

Raamatud on tarkuse kandjad ja edasiandjad.

Soovime, et raamatud oleksid kättesaadavad ka toomkooli lastele.

Kutsume teid üles üheskoos panustama RAAMATUTE KOGUMISSE, et toomkooli riigilaste read täieneksid.

Ootame keele- tasemelt meie lastele sobivaid raamatuid inglise, vene, prantsuse ja saksa keeles.

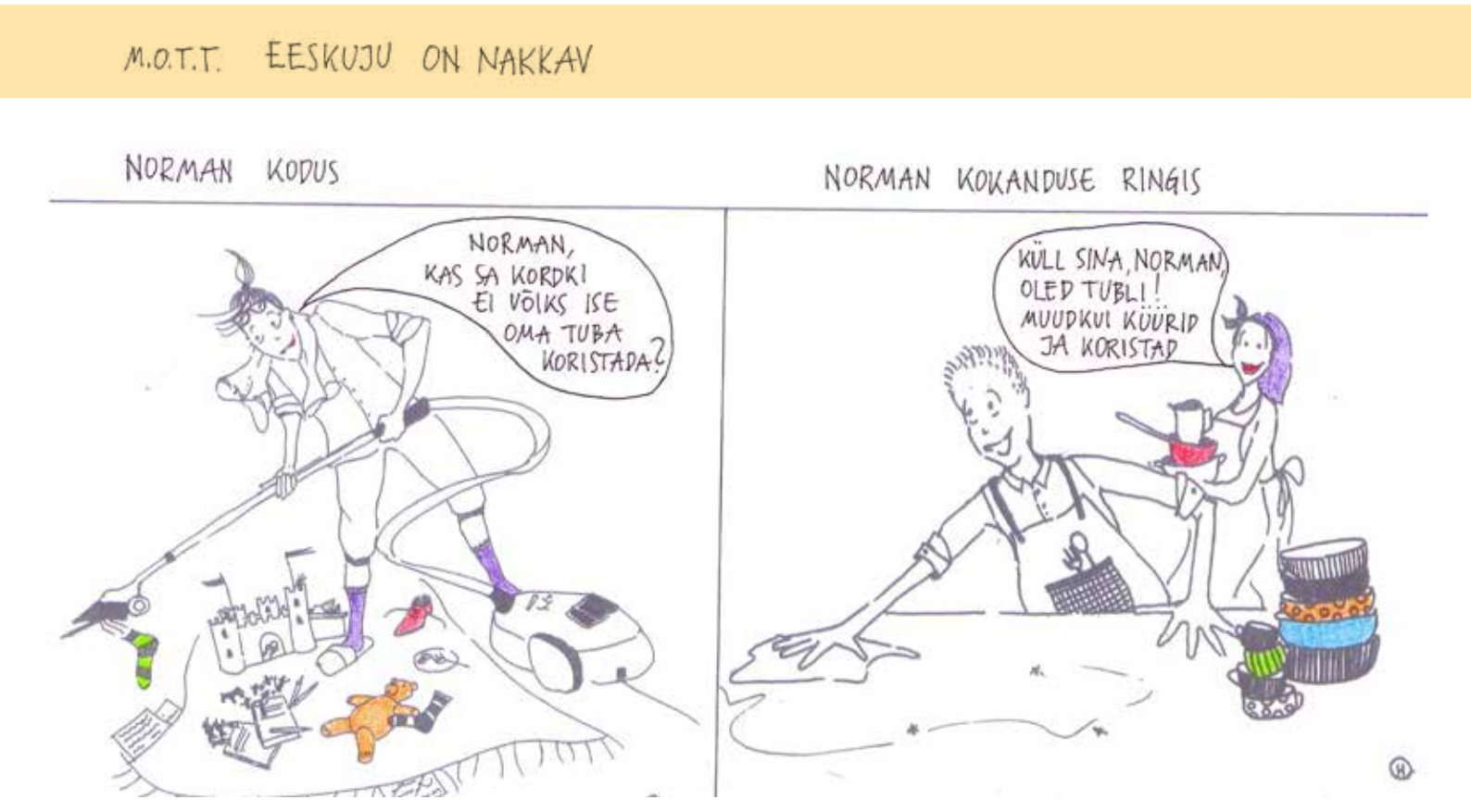
Raamatud saate jätta Apteegi tn maja 2. korrusele assistendi juurde.

Minu suur õnn

Ma olin 6-aastane, kui olin meie kiriku noortelaagris. Päriselt me käime noortelaagris iga aasta, sest mu isa juhatab laagrit ja meie sõidame sinna terve perega kaasa. Laagris on tore, sest seal saab mere ääres olla ja mängida. Kui olin 6-aastane, ema näitas mulle palvetuba. See oli selline helesinine tuba, kus oli suur rist ja seal sai palvetada. Palvetoas me emaga palvetasime ja lugesime Piiblit. Ma palvetasin, et Jumal tuleks minu südamesse. Pärast palvet oli mul selline hea tunne, mis mul polnud kunagi olnud. Ma sain kristlaseks. Jumal võtab alati Sind vastu.

Piibel ütleb: „Ma ei hülga sind ega jäta sind maha!“ (Heebrealaste 13:5).

Christopher Mark Tšerenkov (3P klass)

Kevad käes ...

Palju aega enne seda, kui kuldnokad jõuavad Ees-timaale tagasi, tehakse paljudes koolides uue õppeaasta plaane. Kuna toomkool igal aastal kasvab, saame uue õppeaastaga seoses rääkida koolielumuutustest nii õpilaste, õpetajate kui õppetöö kohta pealt.

Üheks suureks ettevõtmiseks on olnud esimeste klasside komplekteerimine. Meie koolis toimub „koolikatsumine“ koostöös Vanalinna Hariduskolleeegiumi ja Püha Miikaeli Kooliga. Kokku laekus sooviavaldusi kolme kooli õppima asumiseks ligi 400 perelt. Kõik lapsed olid väga tublid ja said neile antud ülesannetega hiilgavalt hakkama. Siiski tuli teha valik ja leida üles just need lapsed, kes sobivad õppima ja koos ühes klassiruumis tegutsema meie koolis. Saame järgmiseks aastaks esimestesse klassidesse vastu võtta kokku 28 õpilast. Eelistatud on meie kooli õpilaste õed-vennad, meie töötajate lapsed ja Tallinna Piiskopliku Toomkoguduse liikmete lapsed. Rõõm on tõdeda, et järgmisel õppeaastal asub toomkooli õppima meie kogukonna peredest koguni 12 last. See näitab meie osutatud lapsevanemate usaldust. Oleme selle üle väga tänulikud.

Tulemas ja minemas on ka õpetajaid. Õppealajuhataja Lea Krall naaseb oma tööülesannete juurde Rocca al Mare koolis ja tema rolli toomkoolis võtab sügisest üle õpetaja Heiki Haljasorg. Õpetaja Lea klassi tüdrukud võtab enda tiiva alla õpetaja Katrin Võõrmann, kes oli sellel aastal meie koolis pikal praktikal ja leidis tüdrukutega kiiresti ühise keele. Viiendates ja kuuendates klassides muutub see, et enamikku õppetunde hakkavad läbi viima aineõpetajad. Matemaatikat hakkab andma õpetaja Marget Indov, eesti keelt õpetaja Reet Klettenberg ning vene keelt kuendikele õpetaja Aljona Suhhomlinova. Meie kõige nooremaid, esimesi klasse hakkavad õpetama Mirjam Mere-maa-Pärn ning Tuuli Urb. Uued õpetajad leidsime konkursi kaudu ning loodame, et neil jätkub pikkadeks aastateks rõõmu, headust ja entusiasmi, mida koos tarkusega meie lastele jagada.

Kooli taasavamise hetkest siiani on pidev küsimus olnud, kuidas lahe-nevad meie ruumiprobleemid. Suve hakul, kui õppetöö on läbi, alustame taas remondiga, et sügisel meie uued esimesed klassid Apteegi tn majja ära mahuks. Isegi kui tulevikus saame pööningul või keldriosas veel mõned ruumid välja ehitada, ei saa neid võtta klassiruumideks, kuna seal puudub loomulik valgus. Seepärast jätkame uute ruumide (maja) otsinguga. Õnneks pole olukord lootusetu, võimalusi on mitmeid. Tuleb vaid rahulikult läbi kaaluda, millised neist on parimad nii õpilaste jaoks kui ka majanduslikust seisukohast. Olgu siinkohal mainitud mõned võimalused, mida on arutatud: Püha Johanne-se kooli ruumid (kes kolib sügisel Viru tänavast ära), Nunne tänaval olevad kunstiakadeemia vabanevad ruumid või Püha Vaimu koguduse maja ruumid. Viimati nimetatud võimalus on ehk kõige reaalsem ja parem ka meile endile.

Olgu siinkohal tänatud kõik pered, kes ruumide ja majade suhtes silmad-kõrvad on lahti hoidnud ja aidanud kaasa mõelda. Kaugemas tulevikus võib kindlasti veel teisigi võimalusi avaneda, olgu selleks või meie suur unistus tagasi saada ajalooline Tallinna Toomkooli hoone. Nii tulebki plaane pidada paralleelselt lähiaega ja kaugemat perspektiivi silmas pidades. Lisaks klas-siruumidele tuleb meil mõelda

ka näiteks võimlemise, puutöö ja kokanduse tundidele. Pisut avaram mõtlemine aitab nendele küsimus-tele vastused leida. Nii oleme saanud Kaarli Koolilt loa nende võimla kasutamiseks, sest olemasolevad Re-vali spordiklubi ruumid jäävad meile väikeseks. Puutöötunde oleme juba sel aastal saanud korraldada VHK ruumides ning kui kõik plaanipäraselt läheb, saame uuel õppeaastal mõned kokanduse tunnid läbi viia rahvaüli-kooli ruumides. Nendest ja paljudest teistestki teemadest saame kindlasti veel rääkida kevadistel kohtumistel ja koosolekutel.

Egle Viilma
Tallinna Toomkooli direktor
Lea Krall
Tallinna Toomkooli õppealajuhataja

Tüdrukud ja poisid? Eelkõige lapsed

Arutelu selle üle, kas ja kui palju poisid ja tüdrukud erinevad, ning mida see tähendab hariduse kontekstis, on läänemaailmas kestnud aastakümneid. Aju-uurijad väidavad, et ajuehituses on tüdrukute ja poiste vahel olulisi erinevusi ning usuvad sellest tulenevalt, et tüdrukuid ja poisse peaks õpetama erinevalt. Sellele seisukohale vaidlevad vastu sotsiaalkonstruktivistliku maailma-vaatega kasvatusteadslased, kes näevad erinevustes pigem sotsiaalse keskkonna ja kasvatusse mõju. Uskumusest, et poisid ja tüdrukud on oma olemuselt erinevad, tuleneb uskumus, et poisid ja tüdrukud vajavad olemuslikult erinevaid kasvatusviise; nende kasvatusviiside järjepideva rakendamise tulemusel kujunenud käitumist tõlgendatakse kui loomupärast, bioloogiliselt kaasasündinud erinevust. Üldjuhul on erinevused ühe soogrupi lõikes suuremad kui sugudevahelised erinevused. Kui juhuslikult valida 100 tüdrukut ja 100 poissi ning uurida nende olemust ja käitumist, selgub, et seda, mis neid 100 tüdrukut või 100 poissi ühendab, ei olegi lisaks bioloogilistele sootunnustele väga palju.

Lapse kasvamise toetamine on suur ja vastutusrikas töö. Just kasvamise toetamine, mitte kasvatamine. Sest laps kui indiviid, kui arenev isiksus kasvab ise. Meie täiskasvanuna (vanemate, õpetajate, hooldajatenä) saame vaid toetada seda kasvamist sobiva keskkonna ja sobivate tingimuste loomisega. Kas see kasvukeskkond peaks olema poiste ja tüdrukute jaoks erinev? Mida peame erineva all silmas?

Esmatähtis on laps kui tervik. Selle terviku üks osa on ka tema sugu. Klassitäie tüdrukute hulgas on nii vaikkeid kui rahutuid, rõõmsaid kui nukrameelseid, usinamaid ja vähem usinaid jne. Sama saab väita klassitäie poiste kohta. Seetõttu ongi peamine ühest küljest küll teadvustada lapse sugu ning sellega seotud potentsiaal-seid tugevaid ning nõrku isiksuslikke ja käitumuslikke jooni, aga teisest küljest märgata lapse soo taga teda kui inimest, kui indiviidi oma tugevuste ja nõrkuste, vajaduste ja soovidega. Vaid lapsest lähtuv kasvamise toetamine annab lootust, et areneb tugev, tundlik, iseendast ja maailmast teadlik olev inimene, olgu ta mees või naine.

Gertrud Kasemaa
Tallinna Ülikooli kasvatusteaduste doktorant

Erakoolide rahastamisest

Riigikohus tegi 28. oktoobril 2015 otsuse, et „põhiseaduse vastane on olukord, kus riik paneb kohalikule omavalitsusele kohustuse rahastada osaliselt erakoole, kuid ei anna selle jaoks raha“.

Pärast seda otsust ei olnud Eesti meediaastik enam endine, artiklid, raadio- ja teleaated järgnesid üksteisele. Kõige lõpuks sai Riigikogu 75 haritlase kirja erakooli teemal. Tekkis küsimus, kellel on õigus ja keda usaldada.

Haridus- ja teadusministri olukord polnud lihtne. Iga minister tahab olla populaarne ning leida sisemisi ressursse oma poliitiliste lubaduste elluviimiseks. Kuna aga raha on vähe, siis tuli välja mõelda, mille arvelt seda saavutada. Kuna erakoolis käib vaid 4% Eesti lapsi, siis tundus, et sealt raha võtta on vist kõige lihtsam. Aga see oli valearvestus. Erakoolide lapsevanemad on keskmisest aktiivsemad kodanikuühiskonna liikmed ning pealegi oli ministri enda erakond lubanud enne valimisi: „*Riik ja omavalitsus tagavad igale soovijale tasuta alushariduse. Toetada tuleb ka alternatiivseid võimalusi: koduõpe, erakoolid ja -lasteaiad. Kõiki koole tuleb kohelda võrdselt sõltumata omandivormist.*“

Tasuta lasteaeda meie silmad vist veel niipea ei näe, küll aga näitas erakoolide rahastamise debatt, et sõnal „võrdsus“ võib olla väga erinev tähendus. Minister hakkas rõhutama oma lemmikväidet, et erakoolid tahavad saada 1,6 korda suuremat rahastust, ja et riik peab kohtlema kõiki võrdselt. Kui ministri väidet täpsemalt uurisin, selgus, et ministeeriumil endal täpne haridusstatistika

selles osas puudus. Ministeeriumi pressiesindaja hakkas võrdlema erakoolide 2015. aasta andmeid munitsipaalkoolide 2013. aasta andmetega ning rääkis, kuidas riik annab erakoolidele tegevustoetust (koolimajade elektri, vee, kütte jms toetus), aga munitsipaalkoolidele riik tegevustoetust ei anna üldse ning see ebaõiglus tuleb likvideerida. Minister rääkis ainult otse riigieelarvest munitsipaalkoolidele laekuvast rahast, aga vaikis maha kohaliku omavalitsuse eelarvest makstava maksumaksja raha. Selgus, et kui arvestada riigi ja kohaliku omavalitsuse haridustoetust ja tegevustoetust kokku, mitte ainult otse riigieelarvest laekuvat raha, siis on erakool maksumaksjale tunduvalt odavam kui riigikool ja munitsipaalkool (allikas: <http://www.avalikultharidusest.ee/>).

Mis saab edasi? Olles suhelnud Riigikogu liikmetega ning viibinud korduvalt Riigikogu kultuurikomisjoni koosolekul, võin tõdeda, et seal on arusaamine probleemi olemusest palju parem ja seda sõltumata asjaolust, kas tegemist on opositsiooni- või koalitsioonipoliitikutega. Aga nagu üks peaministri erakonna liige omavahelises vestluses nentis: ta saab kõigest aru, aga hääletamisel „*tuleb vaadata õunte pealt*“ (loe: peab arvestama erakonna distsipliiniga).

Pragueuseks on selge, et algselt kiirkorras mõeldud erakoolide rahastamise seaduse muudatus (tegevustoetuse maksmine erakoolidele on kohalikele omavalitsustele vabatahtlik) tõenäoliselt ei hakka kehtima ei 01.09.2016 ega 01.01.2017 ning mingi üleminekuperiood tuleb igal juhul. Hariduse valdkonnaga tegelev Tallinna abilinnapea Mihhail Kõlvart on kinnitanud: „*Tallinna linn*

toetab erakoole ka tulevikus, aga teeb ise valiku, milliseid erakoole meie koolivõrgus on täien-davalt vaja. Prioriteet on koolid, kus õpivad hariduslike erivajadustega lapsed, ja kristlikud koolid“ (06.04.2016). Lisaks on haridus- ja teadusministeeriumi pressiesindaja saatnud välja kirja, millega lubatakse: „*...riik loob eraldi haridusliku mitmekesisuse rahastu, millest saab maksta lisatoetust hariduslikku mitmekesisust pakkuvatele erakoolidele*“ (05.04.2016).

Seega päris must stsenaarium Tallinna Toomkooli ei oota, sest haridustoetus jääb igal juhul alles ning ükski poliitiline erakond pole öelnud, et ta kavatseks Tallinnas kristlikke erakoolide tegevustoetuse maksmise täielikult lõpetada.

Tallinna toomkool elas üle 1893. aasta ja 1939. aasta ning praegune olukord kindlasti pole nii keeruline, kui oli nendel aastatel. Eesti vanim kool – Tallinna Toomkool – on tulnud, et jääda, ning et siit saaksid õpilased head haridust.

Lõpetuseks tahan tsiteerida Vana-Rooma filosoofi Seneca, kes on öelnud: *Ab honesto virum bonum nihil deterret*^[1]. Ma arvan, et see, mida Tallinna Toomkooli õpetajad ja lapsevanemad ja õpilased koos teevad, on austusväärne, ning et see on väärt kestma aegade lõpuni. Kõik, mis on rajatud õigele alusele, jääb püsima ega kao isegi siis, kui „*ränk sadu tuleb ja tulevad vetevoolud ja tuuled puhuvad*“.

^[1] Miski ei takista head inimest tegemast seda, mis on austusväärne.

Heiki Haljasorg
Tallinna Toomkooli õpetaja ja 2016-2017 õppeaastast õppealajuhataja

Haapsalu koguduses töötas mõni aasta tagasi vikaar Katharina Ufholz. Tema jutustas kord väga meeldejääva loo. Nimelt räägitakse Aafrikas ühest targast naisest, kes elas ülimalt õnnelikku elu. Ei ta läinud kodust välja, ilma et oleks pistnud taskusse peotäie ube. Mitte söömiseks, vaid selleks, et talletada elu ilusaid hetki ja neid pärast tänuga kokku lugeda. Iga kord, kui ta koges midagi väikest, mis rõõmustas ta südant – meeldejääv kohtumine sõpradega tänaval, naeratus, hingeminev liigutus või linnulaul –, leidis üks tänu-uba tee paremast kleiditaskust vasakusse. Mõnikord

vahetasid kohta koguni kaks või kolm uba korraga. Õhtul kodus istudes luges naine kõik oad oma vasakus kleiditaskus kokku. Nii tõi ta endale veelkord silme ette, mida ilusat ta sellel päeval kogenud oli. Selles peitus kestev rõõm ja tänulikkus. Isegi siis, kui õhtul oli taskus ainult üks uba, oli päev korda läinud ja ennast kauniks teinud.

Tänamiseks on vaja julgust, sest seda peaks just täna tegema. Peidab ju see pisike ja omapärase kõlaga sõna aitäh, vanas eesti keeles aitüma, endas tähendust 'aidaku

Jumal'. Mida julgustavamalt ja ilusamat saamegi teistele soovida, kui vaid et Jumal aitaks siis, kui on vaja kaitset eest või tuge kõrvalt.

Samuti on täna hea ütelda tänu ilusa kooliaasta eest, õpilaste ja õpetajate ning vanemate ja perede eest! Kõige eest suur tänu! Ja nii poebki targal naisel peotäis ube vasakusse kleiditaskusse...

Arho Tuhkru
Tallinna Piiskopliku Toomkoguduse õpetaja ning Tallinna Toomkooli kaplan

Saame tuttavaks

Minu nimi on Hanna Kaptein ja olen alates sellest õppeaastast Tallinna Toomkoolis psühholoog. Psühholoogiat olen õppinud Tallinna Ülikoolis, kus omandasin 2007. aastal magistrikraadi psühholoogias. Toomkoolis töotan praegu osalise koormusega.

Minu töös on olulisel kohal vestlused õpilastega. Siiaaani on lapsed minu juurde jõudnud õpetaja või lapsevanema soovitusel. Samas on suuremad toomkooli lapsed jõudmas teismeikka ning tahan, et ka nemad teaksid, et psühholoogi juurde tulekuks ei pea olema suurt probleemi, võib ka täiesti niisama tulla või pöörduda mõne väiksema küsimusega, mis muret teeb. Samuti kuulub minu töö juurde vestlemine lapsevanematega.

Psühholoogi töös on oluline konfidentsiaalsuse nõude täitmine. See tähendab seda, et kui keegi jagab minuga oma südameasju, siis mina neid edasi ei räägi. Pean usaldust ja hea suhte loomist vundamendiks, millele ülejäänud ehitada saab. Minu soov on, et igal lapsel oleks meie koolis hea olla ja püüan anda omalt poolt parima, et koolis valitseks sõbralik ja õppimist soodustav õhkkond. Tean, et meie koolis on erineva usulise taustaga pered ja lapsed. Austan igaühe tõekspidamisi.

Olen rõõmus, et meil on sõbralik partnerkool VHK. Kohtun regulaarselt nende psühholoogidega, saades väärt nõu ja häid ideid. Nendelt olemine võtnud ka üle seal häid tulemusi andnud uuringute süsteemi, mille eesmärk on toetada lapse arengut ja jälgida, et mõne lapse probleem ei jääks õigel ajal märkamata. Alates kuuendast klassist räägime ka kutsevalikust, et selgitada välja iga lapse tugevused ja et vajadusel aidata paremini toime tulla nõrgemate külgedega.

Püüame ka leida viise, kuidas mõnda asja veel paremini teha. Näiteks osal lastest on palju lihtsam tulla toime, kui nad näevad ja teavad täpselt, millal midagi toimuma hakkab või kui palju aega on.

Selleks testime ühes klassis Time-Timer'i kella, mis näitab, kui palju aega on jäänud järele mingi ülesande täitmiseks, millegi lõpuni vms.

Kogen, et töö psühholoogina on põnev väljakutse. Selle aasta jooksul olen enda jaoks selgeks mõelnud selle, et mõningaid probleeme saab lahendada ja peabki lahendama kohe, järsult sekkudes, aga mõningaid saab kõige paremini lahendada lihtsalt kõrval ja olemas olles, last kuulates, julgustades ja häid soovitusi andes.

Mul on võrratu abikaasa Veljo, kellega olemine olnud abielus 13,5 aastat. Meil on neli last: Saara (11, õpib toomkooli 4. klassis), Benjamin (7, õpib toomkooli 1. klassis), Johannes (4) ja Naomi (2). Laste kasvatamine on mind väga palju isiksuslikult arendanud ja tunnen, et see aitab mind väga minu töös. Näen, kui erinevad võivad lapsed olla ja kui erinevaid meetodeid

on vaja nende kasvatamiseks. Just tänu mu enda kogemusele olen ma väga ettevaatlik inimesi, sealhulgas lapsi, kritiseerima või sildistama, püüan alati hoopis küsida endalt, miks ta ühel või teisel

viisil käituda võis. Olen veendunud, et ei ole olemas lootusetuid inimesi ega lootusetut olukorda, kuna Jumalal on alati väljapääs.

Mulle meeldib väga oma perega koos olla. Lastel on tihti nii huvitavad mõtted! Minu lemmikhobi on klaverimäng. Ma armastan väga muusikat, see on justkui sõnadeta keel. Hindan kõrgelt klassikalist muusikat, mu lemmikud on J. S. Bach ja L. van Beethoven. Samuti meeldib mulle väga klaveriga Jumalat ülistada. Kogen läbi muusika Tema lähedust. Ma olen ka suur soojaarmastaja ja naudin väga meres ujumist. Samuti olen aktiivne oma kodukoguduses – Oleviste koguduses, aidates seal läbi viia emade hommikuid.

Lõpetuseks tahan tänada kalleid kolleege toomkoolis toetuse ja abi eest! Olen tundnud, et just tihe koostöö on sageli aidanud jõuda parima lahenduseni. Kõikidele toomkooli lastele tahan öelda, et kõige nimel, mis siin elus midagi väärt on, tuleb tööd teha ja vaeva näha. Võrdle ennast eelkõige iseendaga. Kui täna tuli paremini välja kui eile, siis oled olnud tubli! Kõikidele lapsevanematele soovin palju tarkust laste kasvatamisel. Kvaliteetaeg oma lapsega teeb imesid!

TÄHE rubriigis proovime avada ust toomkooli õpetajate isiklikku ellu, uurides, mida nad teevad siis, kui koolimaja ukse enda järel sulgevad. Samuti tunneme huvi, mis teid pidi on elu toonud nad toomkooli. Seekord räägib oma loo Lauri Koogas, 2. poiste klassi juhataja ning inglise keele õpetaja.

Lapsepõlv

Olen sündinud väikeses mereäärises linnas Haapsalus. Suur osa minu lapsepõlvest möödus õues joostes ja mängides. Eriti meeldis mulle ronida ja turnida. Meie aias kasvas suur pirnipuu, seal saingi ronimise selgeks. Kuna mul vendi ega õdesid ei ole, siis mängisin palju omavanuse naabripoisiga. Ka tema oli üksik laps, olime teineteisele vendade eest. Suviti mängisime sõpradega enamasti staadionil palli, kuni pimedani välja, siis ei näinud enam, kuhu palli lüüa. Õhtul läksime koju ning järgmisel päeval jälle varavalges välja. Huvitav oli see, et me kunagi ei leppinud kellaaega kokku, aga alati läksime kõik enam-vähem samal ajal kohale. Haapsalu on hea ja turvaline linn, kus kasvada.

Naabripoisiga koos meeldis meile väga ka filme vaadata, milleks võimalusi sel ajal eriti palju polnud. Meie kooli juures oli keldris asuv videolaenutus, kust sai venekeelse pealelugemisega märulifilme laenutada. Ega me keelest midagi aru ei saanud, aga põnev oli vaadata sellegipoolest. Minu suur lemmik oli Jean-Claude Van Damme – märulikangelane, kelle moodi tahtsin olla.

Haridus

Minu kooliaeg algas Haapsalu 1. Kesk-koolist, millest hiljem sai Haapsalu Gümnaasium. Koolitee oli mul üsna lühike, sedagi sai igal hommikul koos naabripoisiga alustatud. See, kes enne jõudis, ootas teist õues, või kui talvel külm oli, lasti õues ootav seltsiline ka korra tupp.

Koolis olin ma keskmiste tulemustega õpilane. Põhikoolis meeldisid mulle inglise keel, matemaatika ja muidugi kehaline kasvatus. Meie koolis tegutses vehklemisring, enamik meie kooli poisse osales seal mingil ajahetkel, nii ka mina. Poistele meeldib omavahel mõõkadega vehkida ja üksteist torgata. Peale seda proovisin päris mitut spordiala, enne kui leidsin enda jaoks jalgpalli. Mäletan,

et käisime paari sõbraga jalgpallitreenerile peale, et ta meid ka treeningule võtaks. Kuna tema trennis käivad poisid olid juba mitu aastat mänginud, ei oleks me seal kuigi hästi hakkama saanud, nõnda see plaan ei õnnestunud. Läksime siis sõpradega vene poiste jalgpallitreeneri. Nemad olid samasugused algajad nagu meie. Grupis oli eesti ja vene poisse enam-vähem ühepalju ning treener rääkis kahes keeles. Põhiline rõhk pandi vastu-pidavusele, jooksimise trenni alguses päris pikalt, enne kui saime alustada palliharjutustega. Hiljem mõistsin, et see jooksmine tuli mulle platsi peal kasuks. Kokkuvõttes mäletan, et kooliajaga seostusid mul õppimine, trenn ja võistlused nädalavahetusel.

Peale keskkooli lõpetamist läksin kaheksaks kuuks ajateenistusse. Kõik kaitseväekõlbuliku Haapsalu poisid saadeti Narva-Jõesuusse, Eesti teise otsa. Praegu seda väeosa enam ei ole. Minu unistus oli saada politseinikuks või siis tuletõrjajaks, aga paraku ei saanud ma Sisekaitseakadeemiasse sisse. Tagantjärele mõtlen, et väga hea, et ei saanud. Minu vanemate kodu lähedal oli ja on siiani Tallinna Ülikooli Haapsalu kolledž, kus oli avatud kaks eriala: klassiõpetaja inglise keele kõrvaleriala ja informaatika. Kuna arvutivärk mulle väga ei istunud, otsustasin esimese variandi kasuks. Ülikoolis oli mul väga tore kokkuhoidv kursus ja väga pühendunud õppejõud. Meie kursusel oli kümme tüdrukut ja peale minu veel üks poiss. Saime palju käia koolides tunde läbi viimas ning virnade kaupade tunnikonspekte vorpida. Arvan, et saime Haapsalus väga hea ettevalmistuse õpetajaametiks.

Töö

Ülikooli kõrvalt töötasin noorte jalgpallitreenerina. See töö meeldis mulle väga. Alustasin esimese klassi poistega, kes kõik olid agaralt valmis jalgpalli mängima õppima. Ise tundsin, et treener olla on palju raskem ja stressirohkem, kui ise väljakul mängida, seda eriti just võistluste ajal. Kui Haapsalust lahkusin, andsin oma treeninggrupi enda endisele treenerile üle ja mul on hea meel, et sellel võistkonnal läheb praegugi hästi.

Pärast Haapsalust lahkumist asusin tööle Viimsi Kesk-koolis. Seal andsin peamiselt inglise keele, kehalise kasvatus- ja ühiskonnaõpetuse tunde. Töötasin seal viis aastat. Seoses elukoha vahetusega otsisin

tööd linnas. Toomkooli soovitas mulle praegune kolleeg, kellega koos olime suviti laagreid teinud. Sain tema käest infot vabade töökohtade kohta ning otsus langeski toomkooli kasuks. Praegu läheb mul selles koolis teine õppeaasta, olen 2P klassi juhataja. Mul on klassis üksteist väga ägedat noormeest. Olen ise kristlane ning hindan väga kristlikke väärtusi, mida toomkool esindab.

Vaba aeg

Olen abielus ning meie peres kasvab aastane poeg Joosep. Olen üldiselt perekeskne inimene ning mulle meeldib väga oma abikaasa ja pojaga koos aega veeta. Enne abikaasaga kohtumist ei osanud ma reisimisest väga huvituda, aga tema on mind ka reisipisikuga nakatanud. Praegu reisisime kolmekesi.

Mulle meeldib väga ka sportimine. Olen tegelenud mitme spordiala, aga minu lemmikuks on kujunenud maadlus. Juba noore poisina meeldis mulle teiste poistega mürada ja maadelda. Ilmselt poiste värk, et tahetakse teisega jõudu katsuda. Pere ja sport täidavad mu vaba aja.

Tähekese rubriigis heidame pilgu ühe toomkooli lapse mõtetesse ja tegemistesse. Seekord saame tuttavaks 2. klassi tüdruku **Olivia Liselle Tähismaaga**.

Mis Sind naeratama paneb?

Perelt musi ja kalli. Õues mängimine, armsad loomad, reisimine ja muud toredad asjad.

Millega Sulle meeldib kõige rohkem tegeleda?

Igasuguse mängimisega, näiteks

sõpradega, mänguasjadega, klaveriga, telefoniga. Mulle meeldib väga teha mänguasjadest telefoniga erinevaid videoid. Käin näiteringis ja mulle meeldib esineda näidendites. Mulle meeldib ka klaveril lugusid välja mõelda. Olen võitnud mitu auhinda nende eest.

Kuidas koolis läheb: kas Sulle meeldib koolis käia, mis seal eriti toredat on?

Mulle meeldib koolis käia. Koolis on tore olla, sest seal on toredad sõbrad ja hea süük. Vaheajad meeldivad muidugi ka :)

TÄHEKE

Mis on koolis Sinu lemmiktund?

Kunstitund ja matemaatika.

Millega Sa vabal ajal tegeled?

Koolist vabal ajal käin VHK muusikakoolis ja Kaari Sillamaa kaunite kunstide koolis.

Mida Sulle perega koos meeldib kõige rohkem teha?

Reisida ja suusatada mäesuuskadel.

Kelleks Sa tulevikus saada tahad?

Ma arvan, et näitlejaks või heliloojaks.

Mis on Sinu lemmikraamat?

Kõige rohkem meeldis viimasena loetud raamat “Suvevaheajal koolis”.

Kus ja milline on Sinu lemmikpaik?

Otepää, sest seal saab palju suusatada ja pere on koos.

Kes on Sinu lemmikloom?

Meeldivad kõik kutsud, eriti vanaema koer Ronny.

Milline on Su lemmikvärv?

Sinine, punane ja roheline.

Mida Sa kõige meelsamini sööd?

Apelsini või pannkooki toormoosiga.

Mida soovid oma koolikaaslastele?

Soovin neile kõike head ja toredat suve!

Viiendike tuleviku kool

Minu lugu leiab aset aastal 2246, kui on juba leiutatud magnethõljud, laserrelvad ja muud uue ajastu leiutised.

Tuleviku kool, millest ma jutustan, on K-126, mis asub Neuroni galaktikas, Alfa süsteemis, planeedil Omega, poolsaarel Ar-2427. Koolidel pole tähtnimesid, sest selleks ajaks on inimesed asustanud mitmeid galaktikaid ja koolide arv muutunud niivõrd suureks, et neile on hakatud panema tähtedest ja numbritest koosnevaid lühinimesid.

Selles koolis näeb koolipäev välja niimoodi: kl 7.40 algavad tunnid ja õpilased lähevad <?>barokapslitesse*, kus neil on seitse tundi 30-minutilise pausidega. Tundides tuubitakse pähe teadmisi neuroloogiast ja fragmentoloogist. Samuti „õpitakse“ seal niiringvistikat, matemaatika kõrgemat taset, kvantoomikat, elufilosoofiat ja ufoloogiat.

Tõin siia ka hindamistabeli:

Ufologia, matemaatika, kvantoomika, niiringvistika

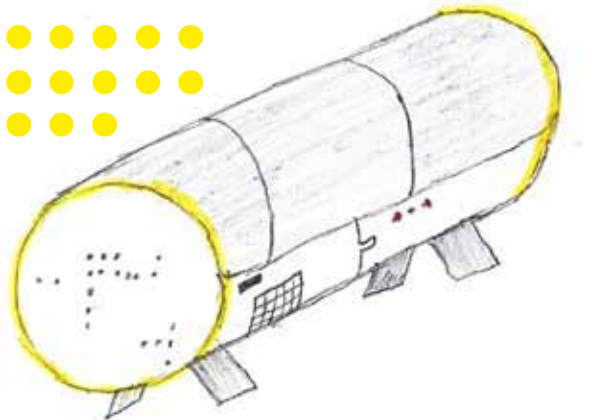
mitterahuldav	▲
rahuldav	▲
hea	▲
väga hea	◆

Fragmentoloogia, elufilosoofia

mitterahuldav	↕
rahuldav	↕
hea	↪
väga hea	↪

Kodutöid tehakse tahvel- või käsivarutites** ja need kantakse seejärel üle mälupulkadesse, mis sisestatakse tunni alguses kapslis olevasse avausse. Koolipäeva kestel kontrollib arvuti need üle ja annab päeva lõpus koos sisse kantud hinnetega õpilastele tagasi.

Nagu mainitud, kestavad vahetunnid 30 minutit, välja arvatud söögivahetund, mis kestab 40 minutit. Söögiks antakse sünteetilisi toiduaineid. Vahetundides kas mängitakse virtuaalmänge, võimaldakse saalis või

puhatakse õues asuvates puhkenurkades. Selleks et vältida klassidevahelisi tülisid ja vaidlusi, asub iga klass oma sektoris, kus asuvad ka meelelahutused ja söökla.

Õpetajaid K-126-s ei ole, kuna õppetöö käib barokapslites ning järelikult pole õpetajaid tarvis.

K-126 juhtkonna tähelepanu on suunatud sellele, et lastest kasvaksid targad, nutikad ja ausad inimesed. Samuti tahetakse last valmistada ette eluks, mis võib sageli olla ebaaus, valus ja raske.

Noh, arvan, et saite väikese ettekujutuse tulevikukoolist. Loodan, et teile meeldis mu jutt, kus tahtsin luua kooli tulevikulastele.

**Kapsel, kus erineva tihedusega lainete abil kantakse inimese ajusektoris teadmisi erinevatest õppeainetest.*
***Arvuti, mida saab laia paela taoliselt kimmitada käe ümber.*

Sergei Sibul (5P klass)

Aasta on 2897 ja algab täiesti tavaline koolipäev. Kell saab kohe seitse, õpilane lahku kodust ning astub sisse suurde hõljukisse, mis kodu ukse juures peatub. Hõljukis on juba sõbrad ja klassikaaslased. Kulub vaevalt kümme sekundit ja hõljuk peatub kooli ees.

Koolimaja, mida võiks nimetada pigem modernseks vanglaks, asub turvatsoonis. Õpilased liiguvad turvavärava juurde, kus kooli turvamees palub panna näo ekraanile, mis skaneerib silmamuna. Lapsed lubatakse sisse. Kohe sisepääsu juures saab kätte väikesed klaasist tahvlid. Tahvel on nii väike, et selle saab panna käe peal olevasse kella pessa. Tahvil on

kirjas tunniplaan ja tundide toimumise kohad, millal on vahetunnid ja söömine.

Üleriided võtab enda kätte gareroobirobot. Roboteid on koolis üldse palju. Nad toovad õpetajatele vajalikke õppevahendeid ja aitavad lastel leida kadunud asju.

Klassi ukse juures seisab tervisekontrollirobot, kelle ülesanne on lubada klassi ainult terved lapsed. Isegi väikese haigusega kontrollist läbi ei pääse ja laps saadetakse kooli arstituppa. Õppimise asemel antakse haigele lapsele terve päev vitamiine ja tervisejooke.

Klassiruumis avaneb veider vaatepilt. Igal lapsel on oma kapsel, kuhu sisse ta ronib. Kapslis ootab energijaogipudel. Õpilane istub mugavasse istmesse ja vajutab stardinuppu. Kohe ilmub õhku õpetaja kujutis, kes lapsele ülesanded jagab. Iga laps on oma kapslis üks ja spikerdamine pole võimalik. Vastamine toimub ekraanil, vale vastus läheb automaatselt punaseks. Koolitund kapslis kestab vaid kümme minutit, sest inimeste mõtlemine on muutunud väga kiireks ja õppimine käib kähku.

Vahetunnid on pikad ja saab teha kõike, mida iganes hing ihaldab. Erinevateks tegevusteks on eraldi kompleksid. Sportimisvõimalusi on väga palju. Lisaks on olemas kinosaalid ja meelelahutuskeskused.

Söögivahetundidel lähevad lapsed suurde söögikeskusesse, kus küsitakse igalt lapselt, mida ta toiduks soovib. Toitu valmistavad toidurobotid, kes saavad hakkama ka hiina toidu valmistamisega. Lastele antakse koos toiduga ka iga päev vajalikke vitamiine.

Kehalise tunnid on väga põnevad. Igal lapsel on oma treener, kes juhendab lapse valitud spordiala. Lapsed saavad valida, kas mängida korvpalli, värvapalli või dongbit. Dongbi leiutatakse 2450. aastal. Sellel spordialal peab lööma palli veereva kuuli pihta nii, et see liiguks vastase jooneni välja.

Koolipäev kestab peaaegu öhtuni. Vahel ei taha lapsed koju minna, sest koolis on väga lõbus ja põnev. Kogu minnakse hõljukiga, mis viib lapsed iga kodu ukse ette.

Erik Mühl (5P klass)

Ma arvan, et tuleviku kool näeks välja kõrgtehnoloogiline ja see oleks mustast klaasist, millest näeb läbi ainult nende prillidega, mis on õpetajatel ees. Muidugi oleks lastel õudne selistes mustades kastides olla, ning seetõttu näevad nemad digitaalselt seinale loodud metsa, maastikke või mererandu.

Ma arvan ka, et tuleviku koolis oleks igal lapsel oma kapsel (oma kamber), millest ei kostaks läbi teiste laste jutt ega segav müra, ning ruumis oleks automaatteritaja, üks pudel, milles on puhas vesi, paar pliatsit, kustutuskumm ja kõlarid, millest kostaks ainult õpetaja jutt.

Te võite arvata, et need on kastid, mis on täpselt nagu hullumaja toad, ainult et lastele. Te eksite. See on just

see, mida oletate, sest isegi sellest ei piisa, et nad salaja oma kapslist välja ei hiiliks. Nad isegi teevad grafitit oma kambrite seintele, ennäe, millised marakratid.

Muidugi te saate nüüd aru, miks neile kett jala külge pannakse ning üks kinnitatakse trellidega. Ma arvan, et see on hea lapsekasvatusemeetod. Ja muidugi te võite küsida, mis siis juhtub, kui nad seal sees magama jäävad? Ei ole muret, kuna kambri laes on külmaveetünn, mis kukub nendele kaela. „Kuid mis siis, kui nende tööd saavad märjaks?“ kuulen ma teid küsimas. Las õpivad sellest. Kool ongi ju õppimiseks!

Nüüd on veel probleeme nende lastega, kes ei hooli sellest, mida nad teevad. Ma arvan, et te teate, mida me nende lastega teeme. Jah, täpselt, me viskame nad koolist välja! Ei, ma tegin ainult nalja, sest see

oleks liiga lihtne, ning sellepärast me teeme neile hoopis ajupesu. Me ei saa lihtsalt likvideerida ühte head rahageneraatorit, kes meie ühiskonnale tulevikus raha teenib. See oleks ju kuritegu. No tegelikult on see kuritegu, et me ajupesu teeme. Lihtsalt me mõistame seda kui nõuandmist, isegi kui see nii ei ole.

Igatahes, ma arvan, et te mõistate, et tuleviku kool on justkui mingi vangla, aga te eksite jälle. Aga võimalik, et tegelikult on teil jälle õigus. Kuna mul ei ole tõesti aega teile tutvustada uut „paradiisi“ õppimiseks, aga me kõik teame, et see tegelikult on vangla, siis on kummaline, et see ei peata vanemaid selle eest maksmast.

Nii et, nagu alati, head päeva ja näeme tuleviku koolis!

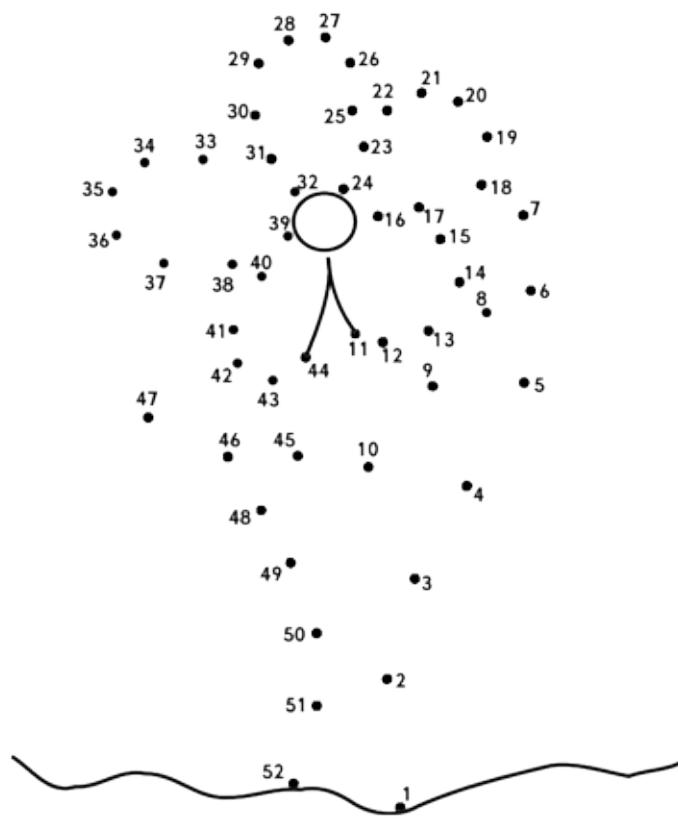
Jan Andrews Roos (5P klass)

Koomiks

Joosep Rehepapp, Aleksander Leetmaa (5P klass)

Emadepäeva mõistatus

Koostas: Emma Huimerind (5T klass)